

Van: [redacted] <[redacted]@zonneparkskulenboarch.nl>

Verzonden: 16-04-2026 10:58

Aan: [redacted], [redacted] <[redacted]@fryslan.frl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@fryslan.frl>,
[redacted], [redacted] <[redacted]@fryslan.frl>

Onderwerp: Memo Zeearend

Goedemorgen,

Zojuist heb ik bijgevoegde memo met de analyse van de zeearend ontvangen van BügelHajema en deel deze hierbij met jullie. Op korte termijn verwacht ik de complete, geactualiseerde natuurtoets als document van BH te ontvangen, zodat ik deze kan delen. De totale inhoud is in delen bij jullie bekend.

Ik heb vanmorgen contact gehad met [redacted] en we hebben afgesproken dat we om 12.30 een overleg hebben op het provinciehuis. Tot dan.

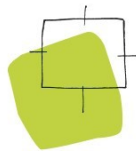
Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted] Zonnepark Skulenboarch B.V.

T: 06-[redacted]

M: [redacted]@zonneparkskulenboarch.nl

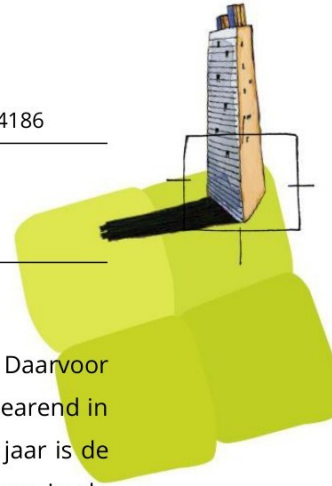

Memo

Projectnummer: P004186

Onderwerp: Effecten drijvend zonnepark Skûlenboarch op zeearend

Datum: 16 april 2026

Soortbeschrijving en verspreiding

De zeearend is de grootste roofvogel van Nederland en broedt sinds 2006 in Nederland. Daarvoor werd deze soort alleen aangetroffen als schaarse wintervogel. De populatietrend van de zeearend in Nederland vertoont een significante toename van meer dan 5 % per jaar. In de laatste 12 jaar is de broedpopulatie van de zeearend in Nederland minstens verdubbeld. Ook op lokaal niveau in de provincie Friesland is sprake van een sterke toename van het aantal broedende zeearenden¹. De zeearend heeft in Nederland een gunstige staat van instandhouding². Op dit moment zijn er circa 40 broedvogels bekend in Nederland. Ze gebruiken open, waterrijke gebieden en moerassen met een hoog prooi-aanbod (watervogels, zoals ganzen en eenden). Een nest bevindt zich vaak in rustige, oude bossen in de buurt van hun foerageerplekken. De afstand tussen territoria in Nederland bedraagt hemelsbreed vaak 30–40 km. Het foerageergebied van zeearend beslaat circa 5.000 tot 10.000 ha. Zeearenden leggen regelmatig afstanden van 10 tot 50 kilometer af tussen hun nest en foerageergebied. Daarnaast maken zeearenden ook gebruik van een slaapboom, meestal bij wateren en in de buurt van het nest.

Onderzoek verspreiding gezenderde dieren

In 2019 en 2021 zijn door de Werkgroep Zeearend Nederland (WZN) jongen vanuit de Lepelaarsplassen en uit de omgeving van Makkum gezenderd. Een mannetje uit de Lepelaarsplassen (geboren in 2019) en een vrouwtje uit Makkum (geboren in 2021) vestigden zich in 2024 als paar in het noorden van Friesland, 50 tot 100 kilometer van hun geboorteplek³. In de periode maart 2024 t/m oktober 2025 zijn door WZN locaties afgelezen van het paar in de omgeving van de zandwinplas Skûlenboarch. Uit deze GPS-gegevens blijkt dat met name twee delen van de zandwinplas Skûlenboarch gebruikt worden door het paar en dat er hier ook slaapplekken aanwezig zijn (figuur 1)⁴. Sinds januari 2026 wordt bijna dagelijks één adulte zeearend gezien rondom de zandwinplas (NDFF, 2026). Uit recente informatie van de Werkgroep Zeearend blijkt dat het paar op dit moment (april 2026) tot broeden is gekomen en

¹ SOVON (2026) <https://stats.sovon.nl/stats/soort/2430/?prov=FR>, geraadpleegd op 15 april 2026

² <https://stats.sovon.nl/stats/soort/2430>

³ Werkgroep Zeearend Nederland, 2025. Terreingebruik, dispersie en sterfte van jonge Zeearenden uit Nederland. Voortgangsrapport 2024.

⁴ Werkgroep Zeearend Nederland (10 december 2025) Overzicht gebruik zandwinplas Skûlenboarch

kuikens heeft in de Twijzelmieden, op circa 5 kilometer ten noordoosten van Skûlenboarch ⁵. Het is het tweede jaar dat ze hier nestelen. De plas wordt gebruikt door het zenderpaar als slaapplek zodra er niet gebroed wordt (mededeling WZN). De zandwinplas Skûlenboarch is daarmee onderdeel van het territorium van dit paar.

In de aangeleverde informatie worden ook bezoeken van twee andere zeearenden genoemd. Het gaat hierbij om een bezoek van een zendervogel uit het Eemmeer (op 15 juli 2021) en een vogel uit het Lauwersmeer (op 24 maart 2023). Bezoeken van andere, niet gezenderde zeearenden komen waarschijnlijk ook voor; de aantallen zeearenden in Nederland nemen toe en jonge vogels gaan op zoek naar een territorium en foerageergebied. Omdat zeearenden zeer territoriale vogels zijn tijdens hun broedperiode zal dit om kortstondige bezoeken gaan.

Fig. 1. GPS-posities van Zeearend man en vrouw met zender in de omgeving van Skûlenboarch in de periode maart 2024 tot en met oktober 2025.

⁵ R. Kleefstra, per e-mail d.d. 10-4-2026

Wettelijk kader

In de Omgevingsverordening 2022, provincie Fryslân, Afd. 5.6 en Bijlage 5.7 is de zeearend opgenomen als vogelsoort met een jaarrond beschermd nest van categorie 4. Onder deze categorie vallen nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. Bij aantasting van het nest en/of zodanige aantasting van functioneel leefgebied dat het nest of de slaappleats zijn functie verliest is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

Toetsing aan de wetgeving

Uit de gegevens is op te maken dat de zandwinplas een onderdeel uitmaakt van het territorium van een broedpaar zeearenden en incidenteel als foerageergebied van enkele andere exemplaren. Om te beoordelen of de ontwikkelingen een negatief effect hebben op de slaappleats en het nest, is het gebruik van de zandwinplas geanalyseerd.

Uit de analyse blijkt dat het broedpaar voornamelijk de randen van de plas Skûlenboarch bezoekt en hier zeer waarschijnlijk foerageert. Op deze plekken worden geen zonnepanelen geplaatst. Daarnaast blijft circa 10 hectare open water aanwezig.

Door het aanleggen van een rietkraag ten zuiden van het zonneveld wordt dit gebied van 10 hectare aantrekkelijker voor watervogels en daarmee geschikter als foerageergebied voor zeearend. Binnen 15 kilometer van Skûlenboarch is daarnaast hoogwaardiger, moerasachtiger gebied dan de zandwinplas aanwezig om te foerageren: Burgumer Mar, Twijzelermeden, omgeving het Hossebos, Alde Feanen en Groote Wielen.

In moerasachtige gebieden zijn grote aantallen eenden en ganzen te vinden. Deze foerageergebieden vallen ruim binnen de marge van de foerageerstanden van 10 tot 50 kilometer. Op basis van het grote bereik van het foerageergebied van een zeearend, de afstanden die ze regelmatig afleggen tussen het nest en het foerageergebied en het aanbod aan alternatieven in de omgeving, zal het verlies van foerageergebied midden op de plas niet leiden tot negatieve effecten op de slaappleats van zeearend en het nest. Daarnaast worden de werkzaamheden tijdens het broedseizoen van zeearend uitgevoerd (wanneer ze niet in de bomen slapen), waardoor er ook geen verstoring van slapende vogels plaatsvindt.

Conclusie

Hoewel het voorgenomen plan leidt tot enig verlies van foerageergebied voor de zeearend, betreft dit een verlies van beperkte omvang. In de directe omgeving is ruim voldoende alternatief, kwalitatief hoogwaardiger functioneel leefgebied beschikbaar, waardoor er geen negatieve effecten op de slaappleats en het nest te verwachten zijn. Er is geen omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig voor zeearend.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

P Art. 5.1 lid 5

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de onevenredige benadeling welke, in uitzonderlijke gevallen, wordt toegebracht aan een ander belang dan genoemd in art. 5.1 de leden 1 en 2, bij andere informatie dan milieu-informatie.